

РЕШЕНИЕ

«26» март 2018ел

КАРАР

№ 74

Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Олы Битаман авыл жирлеге муниципаль берәмлеге территориясен төзекләндерү кагыйдәләрен раслау турында Республики Татарстан

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 06.10.2003 ел, № 131-ФЗ Федераль законның 14 статьясындагы 19 п., «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, Россия Федерациясе Төзелеш һәм торак-коммуналь хужалык министрлыгының «жирлекләр, шәһәр округлары, шәһәр эчендәге районнар территорияләрен төзекләндерү кагыйдәләрен эзерләү өчен методик рекомендацияләрен раслау турында» 2017 елның 13 апрелендәге 711-ПР номерлы боерыгы нигезендә, «Олы Битаман авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставының 19 статьясындагы 3 өлешенә 3 пунктчасына, Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Олы Битаман авыл жирлеге территориясендә халык алдында тыңлауларны оештыру һәм үткәрү тәртибе турындагы нигезләмәгә таянып, Олы Битаман авыл жирлеге Советының 2017 елның 19 апрелендәге 47 номерлы карары белән расланган Олы Битаман авыл жирлеге Советы тарафыннан расланган Нигезләмәгә таянып, Олы Битаман авыл жирлеге Советы карары белән расланган Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Олы Битаман авыл жирлеге Карар бирә:

1. № 1 кушымта нигезендә “Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Олы Битаман авыл жирлеге муниципаль берәмлеге территориясен төзекләндерү кагыйдәләрен раслау турында» карар проектын кабул итәргә.

2. Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Олы Битаман авыл жирлеге гражданның Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Олы Битаман авыл жирлеге территориясен төзекләндерү кагыйдәләре проекты буенча фикер алышуда катнашу тәртибен һәм фикер алышына торган проект буенча тәкъдимнәрне исәпкә алуны раслау турында 2 нче кушымта нигезендә.

3. 2018 елның 16 апрелендә 10.00 сәгаттә Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының Олы Битаман авыл жирлеге территориясендә төзекләндерү кагыйдәләре проекты буенча фикер алышу мәсьәләсе буенча ачык тыңлаулар үткәрү (адрес: 422725, Татарстан Республикасы, Биектау районы, Олы Битаман авылы, Мәскәү урамы, 2В).

3.1. Кергән искәрмәләрне һәм тәкъдимнәрне ачыктан-ачык карау, ачык тыңлауларны оештыру һәм үткәрү, «Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Олы Битаман авыл җирлеге территориясен төзекләндерү кагыйдәләрен раслау турында» Совет карарын әзерләү өчен составында махсус комиссия төзү:

1. Аминов А.А. - Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Олы Битаман авыл җирлеге башлыгы, комиссия рәисе

Комиссия әгъзалары:

2. Ибрагимова Г.Н. - авыл җирлеге Советы депутаты, Комиссия секретаре;

3. Газизова Р.Б. - авыл җирлеге Советы депутаты;

4. Котдусов Г. Г. - авыл җирлеге Советы депутаты;

5. Әхмәтов А.и. - авыл җирлеге Советы депутаты.

3.2. Ачык тыңлаулар нәтижәләрен Биектау муниципаль районының рәсми сайтында игълан итәргә.

3.3. Комиссия кергән искәрмәләрне, тәкъдимнәрне, ачык тыңлаулар нәтижәләрен исәпкә алып, карар проектын әзерләргә һәм билгеләнгән тәртиптә Олы Битаман авыл җирлеге Советына карауга һәм кабул итүгә тәкъдим итәргә тиеш.

4. Әлеге карар Биектау муниципаль районының Интернет челтәрендә рәсми сайтында урнаштыру юлы белән халыкка житкерелергә тиеш <http://vysokaya-gora.tatarstan.ru/> Татарстан Республикасы хокукый мәгълүмат порталында <http://pravo.tatarstan.ru/> кулланучылар-ru/.

5. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотам.

Олы Битаман авыл җирлеге башлыгы

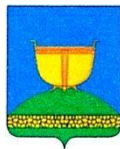
А.А.Аминов

1 нче Кушымта

Биектау муниципаль районы Олы Битаман авыл жирлеген Советы карары
буенча муниципаль район Советының 2018 елның 26 мартындагы 74 номерлы
карары

**СОВЕТ БОЛЖШЕБИТАМАНСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
ВЫСОКОГОРСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН**

422725, Республика Татарстан, Высокогорский район,
с. Болжшой Битаман, ул. Московская, 2

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
БИЕКТАУ
МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
ОЛЫ БИТАМАН АВЫЛ
ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ**

422725, Татарстан Республикасы, Биектау районы,
Олы Битаман авылы, Мәскәү ур., 2

Тел./факс: +7(84365) 62-8-47, e-mail: Bbit.Vsg@tatar.ru

РЕШЕНИЕ

«__» _____ 2018 ел

КАРАР

№ ____

**Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Олы Битаман авыл
жирлеген муниципаль берәмлеген территориясен төзекләндерү кагыйдәләрен
раслау турында**

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 06.10.2003 ел, № 131-ФЗ Федераль закон, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, Россия Федерациясегә Төзелеш һәм торак-коммуналь хужалык министрлыгының «жирлекләрен, шәһәр округларының, шәһәр эчендәге районнарның территорияләрен төзекләндерү кагыйдәләрен эзерләү өчен методик рекомендацияләрен раслау турында» 2017 елның 13 апрелендәге 711-ПР номерлы боерыгы нигезендә, «Олы Битаман авыл жирлеген» муниципаль берәмлеген Уставына таянып, " Олы Битаман, Олы Битаман авыл жирлеген Советы,

КАРАР БИРӘ:

1. Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының «Олы Битаман авыл жирлеген «муниципаль берәмлеген территориясендә төзекләндерү кагыйдәләрен раслау турында» кушымта нигезендә.
2. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «Олы Битаман авыл жирлеген Советының "Олы Битаман авыл жирлеген территориясендә төзекләндерү, чисталыкны һәм санитар тәртипне тәэмин итү кагыйдәләрен раслау турында" 2015 ел, 26 май, 165 нче карары үз көчен югалткан дип санау хакында " 2016 елның, 7 ноябрь, 36 нчы карары.
3. Әлеген карар Биектау муниципаль районының Интернет челтәрендә рәсми сайтында урнаштыру юлы белән халыкка житкерелергә тиеш <http://vysoka-ya-gora.tatarstan.ru/> Татарстан Республикасы хокукый мәгълүмат порталында <http://pravo.tatarstan.ru/> кулланучылар-ru/.
4. Әлеген карарның үтәлешен контрольдә тотам.

Олы Битаман авыл жирлеген башлыгы

А.А.Аминов

Расланган:
РТ, Биектау муниципаль районы
Олы Битаман авыл жирлеге
Советы Карары Белән
« » _____ 2018 г. № _____

Кагыйдә

Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Олы Битаман авыл жирлеге муниципаль берәмлеге территориясендә төзекләндерү эшләре алып бару өчен жир кишәрлекләрен бер категориядән икенче категориягә күчерү турында.

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Статья 1. Төп нигезләмәләр

1.1. Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Олы Битаман авыл жирлеге муниципаль берәмлеге территориясен төзекләндерүнең әлеге кагыйдәләре (алга таба - кагыйдәләр) Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Олы Битаман авыл жирлеге муниципаль берәмлеге территориясен жыештыру һәм карап тоту буенча эшләренә башкару тәртибен (алга таба-кагыйдәләр) билгели - авыл жирлеге) санитария кагыйдәләре нигезендә, жирлектә чисталык һәм тәртип тәэмин итү буенча бердәм нормалар һәм таләпләр, биналар (торак йортларны да кертеп), Корылмалар һәм жир кишәрлекләрен карап тоту буенча таләпләр, тиешле Биналарның һәм корылмаларның фасадларының һәм коймаларының тышкы кыяфәтенә карата, аларны төзекләндерү буенча эшләр исемлеге һәм аларны үтәүнең ешлыгы билгеләнә, шулай ук биналарның (бүлмәләренә) һәм корылмаларның тирә-юньне төзекләндерүдә катнашу тәртибен, авыл жирлеге территориясен төзекләндерү (урамнарны яктыртуны да кертеп), территорияләренә яшелләндерү, кече архитектура формаларын урнаштыру һәм карап тоту).

1.2. Әлеге Кагыйдәләренә хокукый нигезе-Россия Федерациясе Конституциясе, "Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында" 06.10.2003 ел, № 131-ФЗ Федераль закон, "халыкның санитар-эпидемиологик иминлеге турында" 30.03.1999 ел, № 52-ФЗ Федераль закон, "житештерү һәм куллану калдыклары турында" 24.06.1998 ел, № 89-ФЗ Федераль закон, 2002 елның 10 гыйнварындагы Федераль закон. СНИП "сәнәгать предприятиеләренә генераль планнары", СНИП 2.07.01-89 " шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү", СНИП III-10-75 " житештерү һәм кабул итү кагыйдәләре. Территорияне төзекләндерү" темасына семинар-кинәшмә, Россия Федерациясе Төзелеш һәм торак-коммуналь хужалык министрлыгының 2017 елның 13 апрелендәге боерыгы белән расланган Муниципаль берәмлекләр территорияләрен төзекләндерү буенча нормаларны һәм кагыйдәләренә эшләү буенча методик рекомендацияләр. № 711/пр (алга таба-методик рекомендацияләр), «Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Олы Битаман авыл жирлеге " муниципаль берәмлеге Уставы.

1.3. Жирлектәге территорияләрен төзекләндерү һәм санитар тоту өчен җаваплы субъектлар булып тора:

1) дәүләт яки муниципаль милектәге территорияләр һәм төзекләндерү

объектлары буенча - әлеге объектларның хужалары һәм (яки) аннан
файдаланучылары (физик һәм юридик затлар);

2) дәүләт яки муниципаль милектә булган, өченче затларга биләүгә һәм (яки)
файдалануга тапшырылмаган территорияләр һәм төзекләндерү объектлары буенча-
дәүләт хакимияте органнары, жирле үзидарә органнары;

3) милекнең башка рәвешләрендәге территорияләр һәм төзекләндерү
объектлары буенча - объектлар һәм территорияләр милекчеләре (физик һәм юридик
затлар).

Территорияләрне төзекләндерү һәм санитар тоту буенча бурычлар йә
төзекләндерү һәм санитар карап тоту өчен җаваплы субъектлар йә төзелгән
киләшүләр нигезендә башка затлар тарафыннан үтәлә.

1.4. Биектау муниципаль районының Олы Битаман авыл жирлегә башкарма
комитетына территорияләрне жыештыру һәм санитар тоту, чисталыкны һәм тәртипне
саклау, эшләрнең үтәлешен координацияләү, Эшләрнең срокларын һәм сыйфатын
контрольдә тоту буенча килешүләр һәм муниципаль контрактлар төзү йөкләнә.

1.5. Әлеге кагыйдәләр, аларның ведомствога каравына һәм милек рәвешләренә
бәйсез рәвештә, барлык оешмалар, жирлек территориясендә үз эшчәнлекләрен
гамәлгә ашыручы шәхси эшмәкәрләр, жирлек территориясендә яшәүче яки яшәүче
барлык гражданныр (алга таба - оешмалар һәм гражданныр) тарафыннан үтәлергә
тиеш.

Статья 2. Төп терминнар һәм төшенчәләр

2.1. Муниципаль берәмлек территориясен төзекләндерү кагыйдәләре - Россия
Федерациясе законнары һәм Россия Федерациясенә башка норматив хокукый
актлары, шулай ук Татарстан Республикасы норматив хокукый актлары нигезендә
муниципаль берәмлек территориясен төзекләндерү элементларына карата
таләпләрне, муниципаль берәмлек территориясен төзекләндерү буенча чаралар
исемлеген, аларны үткәрү тәртибен һәм вакытын билгели торган муниципаль
хокукый акт;

2.2. Территорияне төзекләндерү элементлары-декоратив, техник, планировка,
конструктив жайланмалар, үсемлек компонентлары, төрле жиһазлар һәм бизәү
төрләре, кече архитектура формалары, капитал булмаган стационар булмаган
корылмалар, тышкы реклама һәм төзекләндерүнең состав өлешләре буларак
кулланыла торган мәгълүмат.

2.3. Шәһәр мохите-ул билгеле бер территориядә яшәү мохитен характерлаучы
һәм бу территориядә яшәүнең уңайлылыгын билгели торган табигый, архитектура-
планлаштыру, экологик, социаль-мәдәни һәм башка факторлар җыелмасы. Әлеге
документ кысаларында «шәһәр мохите» төшенчәсе шәһәрнекеләргә дә, авылхалкына
да кулланыла.

2.4. Юл өслегенә капитал ремонт ясау-юл киеме һәм өслек, Жир өслеге һәм юл
корылмалары тулысынча торгызыла торган эшләр комплексы, тузган
конструкцияләрне һәм детальләрне алмаштыра яки аларны иң нык һәм озак вакытка
алыштыра, ремонтлана торган юл өчен билгеләнгән нормалар чикләрендә
автомобильләренә хәрәкәт интенсивлыгы артуны һәм төп йөкләнешләрен исәпкә
алып, юлның геометрик параметрларын арттыра.

2.5. Шәһәр мохитенең сыйфаты-территориянең һәм аның өлешләренең
комплекслы характеристикасы, ул халыкның төрле катламнары өчен көндәлек

тормыш уңайлығының дәрежәсен билгели.

2.6. Шәһәр тирәлеген комплекслы үстерү-жирлек тормышының барлык дәрежәләрендә иң яхшы тәҗрибәләрне һәм технологияләрне яхшырту, яңарту, трансформацияләү, куллану, шул исәптән инфраструктура, идарә итү, технологияләр, шәһәр халкы һәм ширкәтләр арасында коммуникацияләрне үстерү.

2.7. Шәһәр мохитенең сыйфат критерийлары - шәһәр мохитенең сыйфат параметрларын үлчәүгә туры килә торган сан ягыннан һәм сыйфат ягыннан.

2.8. Төзекләндерү элементларының нормалаштырыла торган комплекс-жирлек территориясендә куркынычсыз, уңайлы һәм кызыклы тирәлек булдыру өчен төзекләндерү элементларының минималь ярашуы.

2.9. Шәһәр мохитенең сыйфатын бәяләү-халыкның тормыш сыйфатын күтәрү һәм территориянең жәлеп итүчәнлеген арттыру максатларында территорияне төзекләндерү һәм үстерү буенча чаралар исемлеген эзерләү һәм нигезләү өчен жирлек территориясендә шәһәр тирәлеге элементларының билгеләнгән критерийларга туры килү-килмәве турындагы объектив таныклыкларны алу процедурасы.

2.10. Жәмәгать киңлекләре-жирлек территорияләре, алар халык өчен даими ачык, шул исәптән мәйданнар, урамнар, жәяүлеләр зоналары, скверлар, парктар. Статусы жәмәгать пространствосы күздә тоту булмау өчен түләү баруы. Иҗтимагый киңлекләр резидентлар һәм кунактар тарафыннан төрле максатларда, шул исәптән аралашу, ял итү, спорт белән шөгыйльләнү, гражданныр жылышылары үткөрү, эшмәкәрлек эшчәнлеге алып бару, гамәлдәге законнар таләпләрен исәпкә алып файдаланыла ала.

2.11. Төзекләндерү объектлары - жирлек территориясендә төзекләндерү эшләре алып барыла.

2.12. Юл-торак һәм магистраль урамнарның машиналар йөрү өлешләренә, борылыш мәйданнарына якын юл.

2.13. Төзекләндерү проекты-текст һәм график формадагы материаллардан торган һәм территорияне һәм башка төзекләндерү объектларын төзекләндерү буенча проект чишелешләрен (шул исәптән чәчәкләрен) билгели торган документлар.

2.14. Төзекләндерү объектын үстерү-гамәлдәге Төзекләндерү объектларының аларның аерым элементларының яңа һәм сыйфатлы торышын яхшыртуга юнәлдерелгән эшләренә тормышка ашыру.

2.15. Төзекләндерү объектын карап тоту-төзекләндерү объектларының, аларның аерым элементларының тиешле техник, физик, эстетик халәтәндә тоту.

2.16. Шәһәр тирәлеге субъектлары-торак пунктта яшәүчеләр, аларның жәмәгатьчелеге, иҗтимагый, эшлекле оешмалар, хакимият органнары һәм торак пункт үсешенә йогынты ясый торган башка социаль-иқтисадый тормыш субъектлары вәкилләре.

2.17. Каты өслек - юл киёмнәре составындагы юл катламы.

2.18. Территорияләренә жыештыру-житештерү һәм куллану калдыктарын, башка чүп-чар, карны жыю, чыгару, шулай ук халыкның экологик һәм санитар-эпидемиологик иминлеген тәэмин итүгә һәм әйләнә-тирә мохитне саклауга юнәлтелгән башка чаралар.

2.19. Муниципаль заказчы-Биектау муниципаль районының Олы Битаман авыл жирлеге башкарма комитеты яки аның жирлекне төзекләндерү, жыештыру һәм санитар чистарту буенча эшләр башкаруга, хезмәт күрсәтүгә вәкаләтле органы.

2.20. Махсулаштырылган оешма-санитар чистарту һәм төзекләндерү

өлкәсендә гамәлдәге законнар нигезендә эшчәнлек алып баручы, кирәкле ресурслар һәм тиешле рөхсәт документлары (лицензия) булган предприятие, оешма, учреждение яки юридик зат оештырмыйча эшкуар.

2.21. Калдыкларны туплау-аларны алга таба эшкәртү, утильләштерү, зарарсызландыру, урнаштыру максатларында унбер айдан да артык вакытка калдыклар туплау.

2.22. Подрядчы-Россия Федерациясе Граждан кодексы нигезендә заказчылар белән төзелә торган подряд килешүе һәм (яки) муниципаль контракт буенча эшләрне башкаручы физик һәм юридик затлар.

2.23. Шәһәр территориясе-жирлекнең юридик һәм физик затларга милек хокукында яисә башка хокукта (арендадан тыш) булмаган территориясе.

2.24. Предприятиеләр, оешмалар, учреждениеләр һәм башка хужалык итүче субъектлар территориясе-мәйданы, чикләре, урыны, хокукый статусы һәм законда каралган хокукларда юридик һәм физик затларга максатчан билгеләнеше белән бирелгән (беркетелгән) башка характеристикалары булган территория.

2.25. Якындагы территория-биш һәм унбиш метрдан да ким булмаган территория, шул исәптән тротуарлар, газоннар һәм яшел зоналар, турыдан-туры биналар, корылмалар, шул исәптән индивидуаль торак йортлар чикләренә, шулай ук предприятие, оешма, учреждение, башка хужалык итүче субъектлар һәм индивидуаль торак йортлар территориясе чикләре буенча билгеләнгән киртәләргә туры килә.

Якындагы территориядә 0-15 метр интервалында юл якын-тирә территориянең барлык объектлар өчен, шул исәптән индивидуаль торак йортларны да кертеп, якын-тирәдә урнашкан очракта, юлның якын чите яки бордюрный таш булып тора, ул урамның машиналар йөрү өлешен чикли.

Бер-берсенә якын урнашкан объектлар (ишегалды эчендә) өчен төрле милек формасындагы һәм хезмәт күрсәтүнең гомуми территориясе белән жыештыру чиге тигез арада уза. Линия корылмаларының һәм коммуникацияләрнең жир өсте өлешләренә якын-тирә территория-корылмаларның һәм коммуникацияләрнең тышкы линиясеннән һәр якка 6 метрдан да ким булмаган жир участогы.

Аерым торучы объектлар өчен якындагы территория радиусы әлеге объектның жир кишәрлеге чикләреннән унбиш метр тәшкил итә. Янәшәдәге территория бушлык, шәһәр урманнары, башка төзелмәгән территорияләр булган очракта, янәшәдәге территориянең киңлеге аерым торучы объектлар буларак билгеләнә.

2.26. Беркетелгән территория - әлеге территорияне төзекләндерү һәм санитар тоту максатларында физик һәм юридик затлар яки шәхси эшмәкәрләр белән килешү, килешү нигезендә беркетелгән ижтимагый әһәмияттәге (гомуми файдаланудагы территория, якын-тирә территория) территориянең бер өлеше.

2.27. Каты коммуналь калдыклар-физик затлар куллану процессында торак урыннарда барлыкка килә торган калдыклар, шулай ук шәхси һәм көнкүреш ихтыяжларын канәгатьләндерү максатларында физик затлар тарафыннан аларны торак урыннарда куллану процессында үз Куллану үзлекләрен югалткан товарлар. Каты коммуналь калдыкларга шулай ук юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр эшчәнлеге процессында барлыкка килә торган һәм физик затлар куллану процессында торак урыннарда барлыкка килә торган калдыклар составы буенча охшаш калдыклар керә.

Калдыкларның әлеге төрен барлыкка китерү нормативлары муниципаль норматив хокукый актлар белән билгеләнә.

2.28. Территорияләрне санитар чистарту - каты көнкүреш калдыкларын жыю, чыгару.

2.29. Рөхсәтсез чүп-чар ташлау-житештерү һәм куллану калдыкларының үз белдекләре белән ташлану (урнаштыру) яки 50 кв.метрдан артык мәйданда һәм 30 кубометрдан артык мәйданда жыелуы нәтижәсендә барлыкка килгән.

2.30. Ишегалды территориясе - торак бина янындагы һәм анда яшәүче затларның гомуми кулланылышында булган, периметр буенча торак биналар, корылмалар һәм киртәләр белән чикләнгән жир кишәрлегенә бер өлеше.

2.31. Вакытлыча төзелеш - төзелешкә рөхсәт бирүне таләп итми торган капитал төзелеш объектлары булмаган объектлар, тирәнрәк фундаментлар, жирасты биналары төзүне күздә тотмый, инженерлык коммуникацияләрен су астына алуны таләп итми һәм эшнә чикләнгән вакыты белән характерлана. Аларга павильоннар, киосклар, навеслар, палаткалар, металл гаражлар һәм башка шундый объектлар керә.

2.32. Газон-төзекләндерү элементы, ул үз эченә кискен үләнне һәм башка үсемлекләргә ала.

2.33. Күләме 2 м² дан артмаган конструкция дивары өслеге буенда урнашкан элмә такталар реклама характерындагы мәгълүматлар булмаган федераль законнар нигезендә кулланучыга мәжбүри мәгълүматны ачу яки тарату өчен билгеләнгән.

2.34. Жәмәгать транспорты тукталышы-павильон, эскәмияләр һәм чүп савытлары, бер үк вакытта урнаштыру өчен билгеләнгән чикләр һәм тукталышлар күрсәткечләре белән жиһазландырылган махсус билгеләнгән территория.

2.35. Тротуар-1 метрдан да ким булмаган киңлектәге урамнар һәм юллар буенда каты өслеккә ия жәяүлеләр зонасы.

2.36. Урам - транспорт чаралары һәм жәяүлеләр хәрәкәте өчен жайлаштырылган яисә жайлаштырылган, жир полосасы яисә торак пунктлар чикләрендә урнашкан ясалма корылманың өслеге, шул исәптән тиз йөрешле һәм көйләнә торган магистраль юлы, жәяүлеләр һәм парк юлы, фәнни-житештерү, сәнәгать һәм коммуналь-склад зоналарында (районнарда) юл.

2.37. Биналарның фасады-бинаның тышкы ягы яки корылманың.

2.38. Яшел үсентеләр-агач, агач-куак, куак һәм үлән үсемлекләре-ясалма һәм табигый үсемлекләр.

2.39. Яшел үсентеләрне зарарлау-жир өсте өлешенә һәм тамыр системасына механик, химик һәм башка зыян китерү, үсешне туктатмау.

2.40. Яшел үсентеләрне юк итү-үсешнә туктатылуына китерә торган яшел үсентеләрне зарарлау.

2.41. Яшел утыртмаларның торгызу бәясе-Муниципаль милектәге яшел үсентеләргә зыян китергән өчен түләнә торган, яшел үсентеләрне санкцияләnmәгән күчереп утыртканда яисә сүткәндә, шулай ук аларны зыян күргән яки юк иткәндә алына торган зыянны матди компенсацияләү . ;

2.42. Стационар ваклап сату сәүдә челтәре-махсус жиһазландырылган һәм сәүдә алып бару өчен билгеләнгән биналарда (павильоннар, киосклар) урнашкан объектлар.

2.43. Стационар булмаган вак-төяк сәүдә челтәре-төрле һәм күпләп сату (палаткалар, прилавкалар, лоткалар, арбалар, кәржиннәр, автоприцеплар, автолавкалар, автоцистерналар һ.б.) принципларында эшли торган объектлар, аларны урнаштыру жирлек башкарма комитеты раслаган стационар булмаган сәүдә объектларын урнаштыру схемасы белән билгеләнгән.

2.44. Кулланучылар-милекчеләр, арендаторлар, баланс тотучылар, жирдән файдаланучылар.

2.45. Яшел хужалык объекты-үсемлекчелек (чүптән тыш), билгеле бер территориядә архитектура-Ландшафт ансамбле, шул исәптән Яшел хужалык жиһазлары (парклар, урман парклары, скверлар, газоннар, яшел зоналар һ.б.).

2.46. Жирлек территориясен чистартуның Генераль схемасы - ул калдыкларны жыю, даими рәвештә бетерү, урнаштыру, шулай ук калдыкларны жыю, зарарсызландыру һәм эшкәртү методларын, торак пунктларның территорияләрен чистарту һәм жыештыру системасы өчен махсус машиналар, механизмнар, жиһазлар һәм инвентарьлар, калдыкларны урнаштыру һәм эшкәртү объектларын төзү, реконструкцияләү һәм рекультивацияләү, калдыкларны изоляцияләү, урнаштыру һәм эшкәртү объектларын төзү, реконструкцияләү һәм рекультивацияләүнен максатчанлыгын билгели һәм тәмин итә торган территориаль-планлаштыру документы булып тора., әйләнә-тирә мохиткә зарарлы матдәләрнең элэгүен булдырмау максатларында, махсус саклагычларда алга таба да файдаланылырга тиеш түгел.

Бүлек 2. САНИТАР ЧИСТОРТУ ҺӘМ ТӨЗЕКЛӘНДЕРҮЖИРЛЕК ТЕРРИТОРИЯСЕ

Мәкалә 3. Жирлек территориясен санитар чистарту

3.1. Юридик һәм физик затлар, аларның оештыру-хокукый формаларына бәйсез рәвештә, үзләренең милек хокукында яки башка әйбер хокукында яки жир кишәрлекләренең һәм якин-тирә территорияләренең (шәхси йортлар, предприятие, оешма, учреждение территорияләрендә) үз вакытында һәм сыйфатлы чистартылуын, гамәлдәге законнар һәм әлеге Кагыйдәләр нигезендә, төзекләндерү элементларын (юлларны, тротуарларны, газоннарны, кече архитектура формаларын, яктырту, су бүлүнә һ. б.) жимерүне һәм жимерүне тәмин итәргә бурычлы., үз белдеген белән төрле төрдәге хужалык һәм вакытлыча корылмалар төзү.

3.2. Катый көнкүреш калдыкларын жыю, вакытлыча саклау, даими чыгару һәм территорияләргә жыештыру системасын оештыру әйләнә-тирә мохитне саклау һәм Кеше саулыгы өлкәсендә Россия Федерациясе законнары белән билгеләнгән экологик, санитар һәм башка таләпләр нигезендә гамәлгә ашырылырга тиеш.

3.3. Житештерү һәм куллану калдыклары халык һәм яшәү тирәлегә өчен куркынычсыз булырга һәм Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы, жирле үзидарә органнарының санитар кагыйдәләре һәм башка норматив хокукый актлары нигезендә гамәлгә ашырылырга тиешле житештерү, куллану, зарарсызландыру, транспортлау, саклау һәм күмелергә тиеш.

3.4. Жирлек территориясен чистарту һәм чистартуның барлык төрләргә буенча чаралар үткөрү чираты, эш күләмнәре, чистарту системасы объектларын жыю системасы һәм методлары, урнаштыру билгеләнгән тәртиптә расланган генераль чистарту схемасы нигезендә билгеләнә.

3.5. Житештерү һәм куллану калдыкларын санкцияләnmәгән чүплекләрдә урнаштырган затларны ачыклау, житештерү һәм куллану калдыкларын бетерү һәм чүплекләр территорияләрен рекультивацияләү муниципаль Төзекләндерү кагыйдәләре нигезендә әлеге территорияләргә жыештыруны тәмин итәргә тиешле затлар исәбенә башкарыла.

3.6. Жир кишәрлегендә, торак яки торак булмаган бинада үзенең көнкүреш һәм хужалык эшчәнлеген башкаручы, аренда килешүе яки милекче белән башка килешү

нигезендә калдыкларны жыю, чыгару һәм утильләштерүне мөстәкыйль оештырмаган очракта, әлеге житештерүче калдыкларын жыю, чыгару һәм утильләштерү буенча бурычлар алда аталган күчемсез милек объектлары милекчесенә йөкләнә.

3.7. Каты коммуналь калдыкларны жыюның билгеләнгән тәртибен тәмин итү һәм аны үткәрү өчен җаваплылык калдыкларны жыю һәм вакытлыча саклау урыннарының милекчеләренә йөкләнә.

3.8. Ремонт вакытында барлыкка килгән калдыкларны чыгару әлеге ремонтны башкаручы затлар тарафыннан мөстәкыйль башкарыла.

3.9. Конкрет махсулаштырылган оешмаларга, юридик затларга, шәхси эшмәкәрләргә һәм гражданныр тарафыннан беркетелгән гомуми кулланылыштагы урыннарны, мәйданнарны, урамнарны һәм юл чөлтөрөн чистарту эшлөрөн оештыру Олы Битаман авыл җирлегә башкарма комитетына йөкләнә.

3.10. Конкрет махсулаштырылган оешмаларга, юридик затларга, шәхси эшмәкәрләргә һәм гражданнырга беркетелгән гомуми кулланылыштагы урыннарны, мәйданнарны, урамнарны һәм юл чөлтөрөн чистарту өчен җаваплылык муниципаль контракт һәм бюджет финанславы нигезендә подрядчыга йөкләнә.

3.11. Бүлү полосаларының санитар торышы, шулай ук юл йөрү өлешендәгә коймаларны, тротуарларны һәм юлларны төзекләндерүнең башка элементларын карап тоту буенча эшләрне оештыру муниципаль контракт һәм бюджет финанславы нигезендә муниципаль заказчыга йөкләнә.

3.12. Аеру полосаларының санитар торышы, шулай ук юлларның машиналар йөри торган өлешә коймаларын, тротуарларны һәм юлларны төзекләндерүнең башка элементларын карап тоту өчен оператив идарә хокукында булган затларга җаваплылык йөкләнә.

3.13. Эшләрне оештыру һәм ваклап сату урыннарының санитар торышы һәм хөзмәтләр күрсәтү өчен җаваплылык әлеге төр эшчәнлекне гамәлгә ашыручы затларга ваклап сату (күчмә) сәүдәсен оештыру хокукына рөхсәт нигезендә йөкләнә.

3.14. Якын-тирә газоннарда, сәүдә палаткалары, киоск һ. б. түбәләрдә савытлар саклау рөхсәт ителми.

3.15. Жәмәгать транспорты тукталышларын карап тоту һәм санитар торышы өчен эшләрне оештыру (баланстагы тукталышлардан тыш) муниципаль контракт һәм бюджет финанславы нигезендә муниципаль заказчыга йөкләнә.

3.16. Жир өсте һәм грунт суларын урамнардан, юллардан, тротуарлардан бүлөп бирү өчен билгеләнгән канауларны, торбаларны һәм дренажларны карап тоту һәм чистарту, яңгыр канализациясә коллекторларын һәм яңгыр кабул итү коеларын чистарту өчен җаваплылык муниципаль заказчыга бюджет финанславы нигезендә йөкләнә. Ведомство су бүлү корылмалары һәм системалары тиешлә ведомстволарга яки Коммуналь предприятияләр белән килешүләр буенча хөзмәт күрсәтелә.

3.17. Электр тапшыру линияләрен, газ, су үткәргеч һәм жылылык чөлтөрлөрөн, трансформатор подстанцияләрен (ТП), бүлү пунктларын (РП) урнаштыру һәм эксплуатацияләү өчен бүлөп бирелгән территорияләрне җыештыру һәм чистартуны әлеге чөлтөрлөрдән, электр тапшыру линияләрен һәм объектларны файдаланучы оешмалар көчә һәм чаралары белән башкарырга киңәш ителә. Әлеге пунктта күрсәтелгән чөлтөр хужасыз булса, территорияләрне җыештыру һәм чистартуны хужасыз мөлкәтнең сакланышын тәмин итү һәм алардан файдалану турында килешү төзелгән оешмалар башкарырга киңәш ителә.

3.18. Жәмәгать бәдрәфлөрөн карап тоту һәм Санитар торыш өчен эшләрне

оештыру, жәмәгать бәдрәфләренен санитар нормаларына туры китереп, объектлар балансында булган предприятиеләргә йөкләнә.

3.19. Муниципаль берәмлек территориясен жыештыру, төзекләндерү һәм яшелләндерү эшләрен башкаруга гражданның жәлеп итүне Олы Битаман авыл жирлеген башкарма комитеты карары нигезендә башкарырга кирәк.

3.20. Жирлек территориясендә тыела:

- территорияләргә металл лом, төзелеш һәм көнкүреш чүп-чары, шлак һәм башка калдыклар белән пычрату, ягулык-майлау материаллары, нефть продуктлары белән пычрату, калдыклар чүплеген урнаштыру . ;

- калдыкларны, калдыкларны жыю өчен махсус бирелгән урыннардан һәм контейнерлардан тыш, урнаштыру, юынты суларны су бүлү каналларына, кюветларга, рельефка, яңгыр канализациясенен Су кабул итү коеларына ташлау;;

- стационар булмаган сәүдә объектларын, шулай ук ял итү өлкәсендә хезмәт күрсәтү өлкәсен объектларын (аттракционнар, надувные батутлар, велосипедларны прокатка алу, роликлар һәм халыкның ялын һәм күңел ачуын оештыру өчен файдаланыла торган башка шундый объектлар), билгеләнгән тәртипне бозып урнаштыру.;

- Яшел утыртмаларда (агачларда, куакларда һ. б.), Көнчыгыш торбаларда, урам коймаларында, асфальт һәм плитка катламларында һәм бу максатлар өчен билгеләнмәгән башка урыннарда реклама-мәгълүмати материаллар урнаштырырга;;

- автотранспорт чараларын юарга һәм чистартырга, елга һәм сулыклар ярларында, ишегалларында һәм урамнарда, күпләп йөри торган урыннарда, елга һәм сулыклар ярларында кер юу һәм келәмнәр ясарга;;

- йөкне сүс белән ташу, тракторларны авыл урамнарына асфальт белән капланган чабу;

- юлларны пычратучы, тузанлы йөкләр, эретмәләр, яфраклар, брезент капламыйча калдыклар, бу максатлар өчен жиһазланмаган машиналарда сыек йөкләр ташырга;;

- урамнарны, майданнарны, гомуми файдаланудагы ишегалды территорияләрен жир эшләргә башкаруга тиешле рөхсәттән башка казу, шулай ук жир эшләргә башкаруга рөхсәт белән билгеләнгән срокта казу урыннарын тиешле халәتكә китерү буенча чаралар күрмәскә ;

- бу максатлар өчен билгеләнмәгән грунт, чүп-чар, калдыклар, кар, бозны чүп-чардан арындыру һәм чүп-чардан арындыру;;

- урамнарда, тротуарларда, газоннарда төзелеш материалларын туплау, гамәлдәгә законнарны бозып, квартал эчендәгә юлларны һәм йортларга керү юлларын ябу;

- тәртип, кәгазь, чүп-чарны газоннарда, тротуарларда, урам, майдан, ишегалды территорияләренә, паркларда, скверларда һәм башка жәмәгать урыннарына ташларга;;

- бакча диваннары, эскәмияләр, пачкаты, чүп савытларын, урам утлары фонарьларын бозарга яки юк итәргә, башка кече архитектура формалары;

- биналарда һәм корылмаларда язулар ясарга һәм кияргә;

- сметаларны һәм көнкүреш калдыкларын кое капкачларына, яңгыр канализациясенен Су кабул итү рәшәткәләренә, лотокларга, кюветларга ташларга;;

- чүп-чарны, яфракларны һәм коры үләнне, тараны, житештерү калдыкларын яндыру, учак ягу, шул исәптән предприятиеләренен һәм шәхси йортларның эчке

территорияләрендә;

- әлеге максатлар өчен билгеләнмәгән урыннарда урам сәүдәсен оештырырга;
- челтәрләргә һәм коммуникацияләргә үз белдеген белән тоташтырырга;
- фасадларны үз белдеген белән үзгәртеп корырга, барлык типтагы гаражлар урнаштырырга, билгеләнмәгән урыннарда тышкы мәгълүматны йөртүчеләр, кече архитектура формалары урнаштырырга, жир кишәрлекләренен киртәләрен тиешле рәхсәтсез урнаштырырга . ;
- яшел үсентеләрне ватарга, бозарга һәм юк итәргә, кәүсәләрдәге үз белдеген белән үрчетелгән пычакларны, гамак һәм таган агачларына элөп куярга, киём киптерү өчен бауларга элөп куярга, аларга кадук сугарга.;
- повреждать һәм уничтожить газоннар;
- атларны, хайваннарны һәм башка хайваннарны, балалар һәм спорт майданчыкларында, мәктәпкәчә балалар учреждениеләре, мәктәпләр һәм башка уку йортлары территорияләрендә, сәламәтлек саклау объектлары һәм административ учреждениеләр территорияләрендә, газоннарда, халык ял итә торган урыннарда, шулай ук атларны, хайваннарны һәм башка хайваннарны, кошларны халык күплөп су коену өчен билгеләнгән урыннарда йөртүгә юл куярга.

Мәкалә 4. Төзекләндерү элементлары.

4.1. Яшелләндерү-территорияне төзекләндерү һәм Ландшафтлы оештыру элементы, ул жирлек тирәлеген үсемлек компонентларын актив кулланып формалаштыруны, шулай ук жирлек территориясендә элек барлыкка килгән яки башта булган табигый мохитне саклауны тәмин итә.:

4.1.1. Яшелләндерүнең төп төрләре булып массивлар, төркемнәр, солитерлар, тере киртәләр, кулислар, боскетлар, шпалерлар, газоннар, чәчәкләкләр, утыртмаларның төрле төрләре (аллея, гади, букет һ.б.) тора.

Урамнарны, майданнарны, паркларны, скверларны, паркларны, паркларны төсле итөп бизәү, шулай ук ландшафт архитектурасы объектларын капитал ремонтлау һәм реконструкцияләү эшләрен Олы Битаман авыл жирлегә башкарма комитеты белән килештереп башкарырга кирәк.

4.1.2. Объектлар территорияләрен яшелләндерүне проектлаганда киңәш ителә:

- гамәлдәге үсемлекне, агач үсемлекләренен һәм үлән катламының торышын бәяләргә;

- агач үсемлекләренен корыган зыяннарын ачыклау, аларны бетерү буенча чаралар эшләү;;

-ял итү зонасының гомуми майданының 80% ыннан да ким булмаган күләмдә үлән катламын, агач-куак һәм яр буге үсемлекләрен саклауны тәмин итәргә.

4.1.3. Жирлек территориясендә ике төрле яшелләндерү кулланыла: стационар - үсемлекләренне грунтка утырту һәм мобиль-үсемлекләренне махсус күчмә савытларга утырту (контейнерлар, вазоннар һ.б.).

4.1.4. Су белән тәмин итү, ташландык суларны агызу һәм канализация, газ, жылылык белән тәмин итү, электр линияләре инженерлык челтәрләреннән 2 метрдан да ким булмаган арада агачлар утыртуны гамәлгә ашырырга.

4.2. Катлам:

4.2.1. Өслөк өслөгән каплау жирлек территориясендә Куркынычсыз һәм уңайлы хәрәкәт итү шартлары тәмин итә, шулай ук әйләнә-тирәлекнең архитектур-сәнгать кыяфәтен формалаштыра.

4.2.2. Жирлек территориясен төзеклэндерү максатыннан түбәндәге капламалар билгеләнде:

- каты (капиталь) - асфальт-бетон, цемент-бетон, табиғый таш һ. б. материаллардан ясалган монолит яки жыелма командалар.;

- табиғый яки ясалма коелучы Материаллардан (ком, вак таш, гранитлы чүплекләр, керамзит, резин крошка һ. б.) ясала торган йомшак (капиталь булмаган) - табиғый хәлдәге, коры катнашмалар, тыгызланган яки ныгытылган бәйләгечләр белән ныгытылган яки ныгытылган коры катнашмалар.;

- үлән катламын эзерләү һәм утырту буенча махсус технологияләр буенча башкарыла торган газоннар - газоннар;

- катнаш - представляющие ярашуы катлам күрсәтелгән югарырак (мәсәлән, плитка, утопленная бу газон, һ.б.).

Проектта кулланыла торган өслек төрөн ныклы, ремонтка яраклы, экологик яктан чистартырга ярамый.

4.2.3. Каплам төрләрен сайлап алуны аларның максатчан билгеләнеше нигезендә кабул итәргә кирәк: каты - проектлау вакытына гамәлдә булган иң чик йөкләнеше, характерны һәм хәрәкәт составын, янгынга каршы таләпләрне исәпкә алып; йомшак - аерым төр территорияләренә (балалар, спорт майданчыкларын, этләренә урамда йөртү өчен майданчыкларны, жәяү йөрү юлларын һ.б. объектларны) төзеклэндергәндә аларның үзенчәлекле үзенчәлекләрен исәпкә алып; газон һәм экологик объектлар буларак катнаш.

4.2.4. Каты өслек төрләрен коры халәттә элү коэффициенты 0,6, юешлектә 0,4 коэффициенты белән билгеләргә киңәш ителә. Кафель, метлах плиткасы, жәяүлеләр коммуникацияләре территориясендә ясалма һәм табиғый таштан ясалган плитәләренә каплау, баскыч баскыч баскычларында, керү төркемнәре түбәләре майданчыкларында кулланылмаска кирәк.

4.2.5. Проектлаганда, өслек суларын чыгаруны тәмин итә торган каты өслек өслеген каплауны күздә тотарга кирәк.

Куәт зонасында урнашкан агачларга саклауның башка төрләре (өстәл рәшәткәләре, бордюрлар, периметраль эскәмияләр һ.б.) булмаганда, кәүсәдән 1,5 метрдан да ким булмаган радиуста капламаларның саклагыч төрләрен: вак таш, галечное, газон чәчеп, "кәрәз" не күздә тотарга киңәш ителә. Саклагыч катлам бер дәрәжәдә яки жәяүлеләр коммуникацияләренә өслеге югарырак булырга мөмкин.

4.3. Борт ташлары:

4.3.1. Тротуар һәм машиналар йөрү өлеше кисешкән урында юл борт ташлары куярга кирәк. Борт ташлары машиналар йөрү өлешен нормативтан 150 мм да ким булмаган күләмдә арттыру белән билгеләнә, ул өслекләр ремонтланган очракта да сакланарга тиеш.

4.3.2. Автотранспортның газонга бәрелүенә юл куймас өчен, газон белән хәрәкәт итү өлеше капланган урыннарда борт ташлары куела.

4.3.3. Газонны саклау һәм жәяүлеләр тротуарларын каплау өчен газон дәрәжәсеннән кимендә 50 мм, ким булмаган арада 0,5 мм артыклык бирүче бакча борты куела.

4.4. Баскычлар, баскычлар, пандуслар:

4.4.1. Жәяүлеләр коммуникацияләренән Тайпылганда жирлек территориясендә баскычлар урнаштыру күздә тотыла.

4.4.2. Сәламәтлек саклау учреждениеләре һәм башка массалы объектлар

урнашкан урыннарда төп жэяүлелэр коммуникациялэрэндэ, инвалидлар йортларында һәм баскычларда аларны пандус белән жиһазландыруны күздэ тотарга кирэк.

4.4.3. Пандус булырга тиеш үтэлгән берничэ материал белән шероховатой текстурой өслеге башка горизонтальных канавок. Киртэләү пандусы булмаган очракта 75 мм биеклектәге киртэләү бортикын һәм поручнины күздэ тотарга кирэк.

4.4.4. Баскычның яки пандусның ике ягы буенча да 800-920 мм түгәрәк яки турыпочмаклы кисештәге 800-920 мм биеклектәге поручнины күз алдында тотарга кирэк, ул кул белән колачлау өчен уңайлы һәм дивардан 40 мм ераклыкта тора.

4.5. Коймалар:

4.5.1. Жирлек территориясендә төзекләндрү максатларында жир участоклары һәм оешмалар, рекреацион зоналар чикләре буенча 0,3-3,0 м биеклектәге коймалар (декоратив, саклагыч) куллануны күздэ тотарга рөхсәт ителә.

Жәмәгать, торак, рекреацион билгеләнештәге территорияләрдә чукрак һәм тимер-бетон коймаларны проектлаштыру тыела. Тышкы кыяфәтне жирлек администрациясе белән билгеләнгән тәртиптә килештергән очракта, декоратив металл коймалар куллану рөхсәт ителә.

Шәхси торак төзелешендәге жир участоклары коймаларының максималь биеклеген, тышкы кыяфәтне һәм конструкцияләре муниципаль берәмлекнең жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре белән билгеләнә.

4.5.2. Киртэләрне проектлауны, аларның урнашуына һәм гамәлдәге нормаларга, сертификацияләнгән эшләнмәләр каталогына, индивидуаль проектлау проектларына карап башкарырга кирэк.

4.5.3. Жирлектәге магистральләр һәм транспорт корылмалары коймаларын ГОСТ Р 52299, ГОСТ 26804 ГОСТ нигезендә проектларга кирэк.

4.5.4. Газоннар тоташкан урыннарда, автотранспорт стоянкаларына, автомобильләр китү һәм газон аша тропларны таптату урыннарында 0,5 метрдан да ким булмаган биеклектәге саклагыч металл коймалар урнаштыруны күздэ тотарга кирэк.

4.5.5. Жир асты корылмалары белән кисешкән урыннарда 1,1-3,0 м биеклектәге киртэләрне проектлаганда, ремонт яки төзелеш эшләре башкарырга мөмкинлек бирүче киртэләр конструкцияләрен күздэ тотарга кирэк.

4.5.6. Интенсив жэяүлеләр хәрәкәте зоналарында яки төзелеш һәм реконструкция эшләре житештерү зоналарында агачлар үсү урыннарында, яше, агач тоқымына һәм башка характеристикаларга карап, 0,9 м (һәм аннан күбрәк) диаметрлы саклагыч өстәл киртэләрен күздэ тотарга кирэк.

4.6. Кече архитектура формалары:

4.6.1. Кече архитектура формаларына (МАФ) түбәндәгеләр керә: монументаль-декоратив бизәлеш элементлары, мобиль һәм вертикаль яшелләндрү өчен жайланмалар, су жайланмалары, шәһәр жиһазлары, муниципаль берәмлек территориясендә коммуналь-көнкүреш һәм техник жайланмалар.

4.6.2. Су корылмаларына фонтаннар, эчәргә яраклы фонтанчиклар, бюветлар, декоратив сулыклар керә.

4.6.3. Эчәргә яраклы фонтанчиклар ял итү зоналарында һәм кешеләр күпләп жыела торган урыннарда урнашкан. Эчәргә яраклы фонтанчик урнаштыру урыны һәм аңа якын килүне каты өслек белән жиһазларга кирэк, биеклеген өлкәннәр өчен 90 см һәм балалар өчен 70 см дан да артмаска тиеш.

4.7. Муниципаль берәмлек жиһазлары:

4.7.1. Муниципаль берәмлек жиһазларына түбәндәгеләр керә: жәмәгать кинлекләре, рекреация һәм ишегаллары территорияләрендә урнашкан ял скамейларының төрле төрлөрә; өстәл уеннары, жәйге кафелар өчен майданчыкларда скамей һәм өстәлләр һ. б.

4.7.2. Урнаштыру скамей кирәк күздә тотарга каты төрләрен каплау яки фундамент. Ял итү зоналарында, урман паркларында, балалар майданчыкларында йомшак катламнарда эскәмияләр урнаштыру рөхсәт ителә.

4.7.3. Өслеге скамья өчен ял башкарыла Агачтан Белән Төрле төрлөрә водостойчивой эшкәртү.

Бәлки үтәргә скамья һәм өстәлләр берсе агач пень-бура, бүрәнәләр һәм плах, юк, сколов һәм кискен углов.

4.8. Спорт жиһазлары:

4.8.1. Спорт жиһазлары-ул халыкның барлык яшь төркемнәре өчен билгеләнгән, спорт, физкультура майданчыкларында урнашкан жиһаз.

4.8.2. Махсус физкультура снарядлары һәм тренажерлар рәвешендәге спорт жиһазлары завод житештерүендә дә, махсус эшкәртелгән өслеклә бүрәнәдән һәм борыслардан эшләнгән булырга мөмкин.

4.9. Балалар майданчыклары:

4.9.1. Балалар майданчыклары төрле яшьтәге балалар өчен уеннар һәм актив ял итү өчен билгеләнгән.

4.9.2. Мәктәпкәчә һәм мәктәпкәчә яшьтәге балалар өчен балалар майданчыкларын торак төзелешә участогында, кече һәм урта мәктәп яшендәге майданчыкларны, комплекслы уен майданчыкларын төркем яки микрорайон Территорияләрендә, спорт-уен комплексларын һәм шуу урыннарын торак район паркларында урнаштырырга киңәш ителә.

4.9.3. Торак йортлар һәм ижтимагый биналар тәрәзәләреннән мәктәпкәчә яшьтәге балалар майданчыклары чикләренә кадәр ераклык - 10 м, кече һәм урта мәктәп яшендәге - 20 м, комплекслы уен майданчыклары-40 м, спорт - уен комплекслары-100 м дан да ким булмаска тиеш.

4.9.4. Тарихи яки югары сыйфатлы төзелеш шартларында майданчыкларның күләме территориаль мөмкинлекләргә бәйле рәвештә, балалар майданчыгы урнашчак урынга якин территориядә яшәүчә күпчелек халыкның ризалыгы белән, торак йортлар һәм жәмәгать биналары тәрәзәләреннән 10 метрдан да ким булмаган ераклыкта кабул ителергә мөмкин.

4.9.5. Балалар майданчыклары транзит жәяүлеләр хәрәкәтеннән, юллардан, борылыш майданчыкларыннан, кунак тукталышларыннан, чүп-чар жыю урыннарыннан, автотранспорт чараларын даими һәм вакытлыча саклау участкаларыннан изоляцияләнергә тиеш.

4.10. Спорт майданчыклары:

4.10.1. Спорт майданчыклары халыкның барлык яшь төркемнәрендә физкультура һәм спорт белән шөгыйльләнү өчен билгеләнгән.

4.10.2. Спорт майданчыклары чикләреннән алып торак йорт тәрәзәләренә кадәр минималь ераклыкны, майданчыкның тавыш характеристикасына карап, 20дән 40 м га кадәр кабул итәргә киңәш ителә.

4.10.3. Спорт майданчыгында территорияне төзекләндерү элементлары исемлегенә йомшак һәм газон капламалары, спорт жиһазлары керә.

4.10.4. Майданчыклар 2,5-3 м биеклектәге челтәрле коймалар белән

жиһазландырылырга тиеш, ә спорт майданчыклары янәшәсендәге урыннарда - 1,2 м биеклектә.

Мәкалә 5. Урамнарны яктыртуны оештыру

5.1. Урамнар, юллар, майданнар, ижтимагый территорияләр, торак йортлар территорияләре, сәнәгать һәм коммуналь оешмалар территорияләре, жирлек башкарма комитеты раслаган расписание буенча, тәүлекнең карангы вакытында яктыртылырга тиеш.

5.2. Урамнарны яктырту челтәрләрен төзү, эксплуатацияләү, агымдагы һәм капитал ремонтлау махсулаштырылган оешмаларга башкарыла.

5.3. Яктырту жиһазлары эшендә электр үткәргечләрнең өзелүенә яки терәкләргә зыян китерүгә бәйлә барлык яктырту жиһазлары эшендә житешсезлекләр ачыкланганнан соң, ут жиһазларының милекчеләре (хужалары) тарафыннан юкка чыгарылырга тиеш.

5.4. Жирлек территориясендә тыела:

- үткәргечләрне һәм кабельләрне урам яктырту челтәрләренә һәм яктырту жиһазларына үз белдегәң белән тоташтыру;;

- урам яктырту челтәрләрен һәм яктырту жиһазларын үткәргечләрнең текә ярлары, терәк-таяныч, изолятор зыян күргән очракта эксплуатацияләү.

5.5. Урамнарны яктыртуны оештыруга карата техник таләпләр гамәлдәге техник нормалар һәм тиешле электр белән тәэмин итү челтәрләрен проектлауга кагыйдәләр белән билгеләнә.

5.6. Тышкы яктырту өчен урамнарны яктырту өчен билгеләнгән энергияне саклый торган яктырткычлар кулланырга кирәк. Урам яктырту жайланмаларын монтажлаганда бер юлда яки бер юлда бер генә ут баганалары, терәк һәм кронштейн куллану рөхсәт ителә.

5.7. Светильникларны проект биеклегә, элмә тактасы, наклон почмагы, яктырткычлар һәм яктыртыла торган участка кагылышлы нигезләмә нигезендә монтажларга кирәк.

5.8. Крепление светильников булырга тиеш ышанычлы һәм исключать мөмкинлегә ирәкле үзгәртү нигезләмәсен светильника эксплуатация процессында.

5.9. Урам-юл челтәре элементларын тәүлек якты вакытында яктырту яктырткычлары булу рөхсәт ителми, ремонт эшләрен башкару өчен кыска вакытлы кертелүдән тыш.

5.10. Тышкы яктырту челтәрләренең төзелешен, үзгәртеп корылышын, ремонттын һәм торышын тиешле челтәрләренең милекчеләре (баланс тотучылары) контрольдә тоталар.

5.11. Челтәрләренең милекчеләре (баланс тотучылары) тышкы яктырту челтәрләренең энергия нәтижәлелеген арттыру буенча чаралар күрә, шул исәптән челтәрләрне һәм урамнарны яктырту белән идарә итү системаларын реконструкцияләү һәм модернизацияләү.

Мәкалә 6. Урналар

6.1. Халык күпләп йөри торган урыннарда, урамнарда, пассажир транспорты тукталышларында, сәүдә объектларына керү урыннарында урналар куела.

Жирлек территориясендә урналар урнаштыру (күчерелергә мөмкин) милекчеләр, биналар, корылмалар яки аларда биналардан, шулай ук жир кишәрлекләре чикләрендә - төп һәм якин-тирә территория чикләрендә мөстәкыйль башкарыла.

6.2. Чүп савытлары төзөк хәлдә, тулысынча, ләкин көненә бер тапкырдан да ким булмаган күләмдә чистартылырга тиеш.

6.3. Чүплекләрне карап тоту һәм санитар торышы өчен җаваплылык 6.1. п. күрсәтелгән затларга йөкләнә. Шулай ук якын-тирә территорияләрне җыештыручы оешмалар, учреждениеләр, предприятиеләр, сәүдә оешмалары да катнашты.

6.4. Чүплекләрне урнаштыру җәяүлеләрнең тоткарлыксыз хәрәкәт итүен, инвалид һәм балалар коляскалары йөрүен исәпкә алып башкарыла.

6.5. Тыелган:

- чүп савытларын чүп-чар белән тулыландыру;
- тротуарларга һәм газоннарга чүп-чар сибү, шул исәптән чүп савытларын алмаштырганда;
- чүп-чар белән пакетларны 3 сәгатътән артык вакыт эчендә территорияне җыештыру эшләрен башкарганнан соң урнаштыру.

Мәкалә 7. Биналарның, корылмаларның, коймаларның фасадларын карап тоту

7.1. Милекчеләр, биналар, корылмалар, корылмалар (шул исәптән вакытлыча), электр линияләре, кече архитектура формалары, мәгълүмат конструкцияләре, терәкләр, кронштейннар, тышкы яктырту жайланмалары һәм элемент чөлтәре һәм башка төзөкләндерү элементларын кулланучылар (шул исәптән вакытлыча), әлеге объектларны аларның техник халәтендә тотарга тиеш. Күрсәтелгән объектлар чиста булырга, үз белдегәң белән урнаштырылган мәгълүмати, (яки) реклама конструкцияләре, язулар өслегендә булмаса, шулай ук коррозиягә ия булмаскатиеш.

7.2. Эчтәлек фасадларын биналар (шул исәптән торақ йортлар) үз эченә ала:

- конструктив элементларның һәм фасадларның, шул исәптән керү ишекләрен һәм козырекларын, канатларын һәм аерым баскычларның, спусклар һәм баскычлар коймаларын, декоратив детальләрне һәм башка конструктив элементларны эксплуатацион күрсәткечләрен тоту.;
- водостокларның, водосток торбаларның һәм сливларның төзөк хәлдә булуын һәм карап тотылуын тәэмин итү;
- герметизация, тегү һәм тегү тегүләр, ярыклар һәм сайлау;
- отмосткаларны, цоколь тәрәзәләрен торгызу, ремонтлау һәм вакытында чистарту.;
- тәрәзә юу;
- биналарны, корылмаларны һәм корылмаларны техник эксплуатацияләү кагыйдәләре һәм нормалары белән каралган башка таләпләрне үтәү.

7.3. Бина фасадларын һәм аларның конструктив элементларын үз белдегә белән яңадан жиһазландыру тыела. Биналарның фасадларын һәм аларның конструктив элементларын яңадан жиһазландыру Россия Федерациясе законнары таләпләренә туры китереп башкарыла.

7.4. Биналар, корылмалар, корылмаларның фасадлары күзгә күренерлек зыян китерергә тиеш түгел, шул исәптән фасад өслегенә 5% тан артыгын били торган бизәкләү катламының жиңмерелүе, су үткәргеч торбалар, каргалар һәм

чыгарылмаларның фасадлары.

7.5. Окрашенные өслеге фасадлар булырга тиеш равными, однотонным, башка таплар һәм поврежденных урыннар.

7.6. Биналарның, торак йортларның, коймаларның, корылмаларның (шул исәптән вакытлыча) фасадларын буяу, Капиталь һәм ағымдагы ремонтты аларның техник торышына һәм тышкы кыяфәтенә карап башкарыла.

7.7. Цоколейларны һәм фасадларны ремонтлау дымлы чистарту мөмкинлеге бирүче материаллар белән башкарыла.

7.8. Балкон, козырек конструкцияләренәң жимерелү билгеләрен ачыклаганда, милекчеләр, биналарның, корылмаларның, корылмаларның баланс тотучылары, идарәче оешмалар кешеләренәң иминлеген тәмин итү һәм мәгълүматның алга таба үсешен кисәтү буенча кичекмәстән чаралар күрергә тиеш.

7.9. Белем, Корылмалар фасадларын реконструкцияләү, шулай ук тәрәзә һәм ишек юлларын урнаштыру, алыштыру өслеге Кагыйдәләр нигезендә билгеләнгән тәртиптә башкарыла.

Мәкалә 8. Сезонлы жыештыру үткөрүгә таләпләр

8.1. Гомуми кулланылыштагы территорияләренә, шулай ук көзгә-кышкы чорда тирә-юнь территорияләренә жыештыру 15 октябрьдән 14 апрельгә кадәр бара. Һава шартларына бәйлә рәвештә, кискен салкыннар башлану, кар яву һәм көзгә-кышкы жыештыру вакытында салкын һава торышы урнашу сәбәпле, авыл жирлегәбашкарма комитеты карары белән үзгәртелергә мөмкин.

8.2. Көзгә-кышкы чорда территорияне жыештыру бер үк вакытта кар, боз, чүп-чар чыгаруны күздә тотта.

8.3. Һава шартларына карап, каты өслекле территорияләр кардан, боздан һәм кардан бөтен киңлеккә кадәр чистартылырга тиеш.

8.4. Бозлавыкта, беренче чиратта, бозлавыкка каршы материаллар белән чистартылган ком яки рөхсәт ителгән ком, күтәрелеш (шул исәптән баскычлар), чатлар, жәмәгать транспорты тукталышлары урыннарында тукталыш һәм утыру мәйданчыклары, жәяүлеләр кичүе, тротуарлар чистартыла һәм коела.

8.5. Юлларны, мәйданнарны, тротуарларны, юлларны кардан чистартуны кар яву белән үк башларга кирәк. Кар күпләп явканда һәм кар ташыган вакытта тротуарларны һәм жәяүлеләр юлларын кардан чистарту автотранспортның һәм жәяүлеләренәң иминлеген тәмин итүне исәпкә алып, барлык кар яву вакытында башкарылырга тиеш.

8.6. Биналарның, корылмаларның һәм корылмаларның кар, боз сөңгеләре, кәрниз элмәкләре, балкон, саклагыч козыреклар, элмә һәм башка чыгыш ясаучы конструкцияләрен, түбәләренә, боз сөңгеләрен, балконнарны чистарту бурычы мондый объектларның милекчеләренә йөкләнә.

8.7. Түбәләренә кардан чистарту һәм боз сөңгеләрен бетерү жәяүлеләр өчен саклык чараларын кулланып тәүлекнең якты вакытында башкарыла. Шулай ук вакытта агачларны, куакларны, электр үткәргечләренә, элементә линияләрен, башка милекне саклау буенча чаралар күрелә. Ташландык кар һәм боз көн саен эшләр тәмамланганнан соң жыештырыла.

8.8. Кар, боз, чүп-чар чыгару закон тарафыннан калдыкларны жыю һәм чыгаруға карата билгеләнгән таләпләр нигезендә башкарыла.

8.9. Жәйге жыештыру 15 апрельдән 14 октябрьгә кадәр бара. Жәйге жыештыру түбәндәге чараларны үз эченә ала: себерү, чүп-чар жыю, үләнне чабу, чистарту, коймаларны буяу.

8.10. Үләнне чабу кирәк булган саен башкарыла (үләннәрнең рөхсәт ителгән биеклеге 20 см дан да артмый).

8.11. Үлән чабуны тәүлекнең якты вакытында башкарырга кирәк. Яңгыр, кие томан вакытында үлән чабу (50 метрдан кимрәк күренеш булганда) һәм көчле жыл булганда гына тыела.

Мәкалә 9. Гомуми файдаланудагы территорияләрне сезонлы жыештыру һәм санитар чистарту эшен оештыру

9.1. Гомуми кулланылыштагы территорияләрне сезонлы жыештыру һәм санитар чистарту эшләрен оештыру жирлекнең башкарма комитеты тарафыннан башкарыла.

9.2. Жирлек башкарма комитеты гомуми файдаланудагы территорияләрне даими жыештыру һәм санитар чистарту эшен оештыра.

9.3. Гомуми файдаланудагы территорияләрдә рөхсәтсез калдыклар ташлау урыннарын ачыклаганда, әлеге территория чистартылырга тиеш.

9.4. Гомуми файдаланудагы территорияләрдә рөхсәтсез калдыклар ташлау урыннарын ачыклаганда, мөрәжәгать яисә әйләнә-тирә мохитне саклау өлкәсендә вәкаләтле орган күрсәтмәсе нигезендә, әлеге территорияләрне жыештыру гомуми файдаланудагы урыннар территориясендә рөхсәтсез калдыклар урнаштыруда гаепле затлар даирәсен билгеләү буенча чаралар үткәргәннән соң билгеләнгән срокта башкарыла.

9.5. Рөхсәтсез калдыклар ташлау урыннарын ачыклау кызыксынучы затларның, хәбәрләрнең, шулай ук бүтән мәгълүмат чыганакларының, шул исәптән массакуләм мәгълүмат чараларының мөрәжәгатьләре буенча гамәлгә ашырыла.

Мәкалә 10. Коммуникацияләр төзегәндә, ремонтлаганда, реконструкцияләгәндә жир эшләрен башкаруга төп таләпләр

10.1. Авыл жирлегә территориясендә юл, төзелеш һәм башка жир эшләре башкару Биектау муниципаль районы Башкарма комитетының Административ-техник инспекциясе тарафыннан бирелгән тиешле эшләр башкаруга рөхсәт нигезендә башкарыла.

10.2. Жир асты коммуникацияләрен яки төзелеш эшләренең башка төрләрен салганда төзелеш һәм ремонт оешмалары гаебе белән башкарылган юл катламнарының жимерелүен һәм жимерелүен, жимерелүен һәм жимерелүен жирлек башкарма комитеты белән рөхсәттә (ордерда) килештерелгән вакытта, эшләр башкаруга рөхсәт (ордер) алган оешмаларга тулысынча бетерергә кирәк.

10.3. Эшләр тәмамланганнан соң 24 сәгать дэвамьнда, ел фасылына карамастан, юлның машиналар йөрү өлешен каплау аварияләрсез транспорт хәрәкәтен тәмин итү һәм механикалаштырылган жыештыру мөмкинлеге кысаларында торгызылырга тиеш. Аны ачканнан соң, юл киеме конструкциясе

гамәлдәге конструкциядә бозылган төзеклекне торгызу турында килешүдә (килешүдә) күрсәтелгән срокларда, әмма 1 айдан да соңга калмыйча - язгы-жәйге чорда, 2 айдан да соңга калмыйча - көзге-кышкы чорда торгызылырга тиеш.

10.4. Жир эшләрән башкаручы зат, эшләрне башкару урынында, үзе белән рөхсәт күчермәсе һәм эшләрне оештыру план-схемасына ия булырга тиеш.

10.5. Эшләр башкаручы затлар, юл, төзелеш, авария һәм башка жир эшләрән башкару өчен җаваплы вазыйфай затлар әлеге кагыйдәләр, төзелеш нормалары, кагыйдәләр, техник регламентлар, стандартлар, төзелеш һәм эшләр башкару өлкәсендә башка норматив актлар, Россия Федерациясенен, Татарстан Республикасының башка норматив хокукый актлары, жирлекнең муниципаль хокукый актлары нигезендә эшләр алып барырга тиеш.

10.6. Киеренкелек астында булган кабельләрнең яки гамәлдәге газүткәргечләрнең сак зонасында эшләр башкаруны эшләр житекчәсе, бу коммуникацияләрдән файдаланучы оешма вәкилләренең турыдан-туры күзәтүе астында башкарырга кирәк.

10.7. Жир эшләре барышында коммуникацияләр, жир асты корылмалары яки шартлаткыч материаллар проектында күрсәтелмәгән жир эшләре ачкыланган очракта, жир эшләре тиешле органнарның, шулай ук коммуникацияләрнең хужаларының рөхсәтен алганчы туктатылырга тиеш.

10.8. Юл катламнарын, тротуарларны, газоннарны ачканда, тиешле эшләр башкарганда туфракның уңдырышлы катламын саклау һәм куллану тәэмин ителә.

10.9. Төнге вакытта эшләмәүче механизмнар һәм машиналар юлларның машиналар йөрү өлешеннән арынырга тиеш.

Жәяүлеләрнең иминлеген тәэмин итү өчен, жир эшләре башкаручы затлар, перилалы түшәмнәр һәм күперләрне бер-берсеннән 200 метрдан да ким булмаган арада урнаштырырга бурычлы.

10.10. Подрядчы оешмалар һәм эшләр башкару өчен җаваплы затлар, Россия Федерациясе законнары һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә, күрсәтелгән эшләрне сыйфатсыз башкарган һәм бозылган төзекләндерү элементларын (объектларын) торгызган өчен җаваплы.

10.11. Жир эшләрән рөхсәтсез (ордер) житештерү аларны житештерүче затны бозылган төзекләндерү эшләрән торгызу вазыйфаларыннан азат итми.

10.12. Административ җаваплылыкка тарту бозылган төзекләндерү эшләрән торгызу буенча вазифалардан азат итми.

10.13. Эшләр башкаруга рөхсәт биргән Орган, гамәлдәге законнар нормалары белән билгеләнә торган тиешле эш төрләрән башкару тәртибен, шулай ук ордерда билгеләнгән эшләрне башкару шартларын (эшләрне алып бару вакыты, ысулы), Россия Федерациясе законнары, Татарстан Республикасы норматив хокукый актлары нигезендә гаепле затларны җаваплылыкка тарту белән, эшләрне алып баруга рөхсәтне юкка чыгарырга хокуклы.

10.14. Авыл жирлегә территориясендә юл, төзелеш һәм башка жир эшләре башкару тыела:

- аларны житештерүгә рөхсәтсез юл, төзелеш һәм башка жир эшләре башкару;;
- тарихи һәм мәдәни ядкярләр территориясендә мәдәни мирас объектларын саклау буенча тиешле орган рөхсәтеннән башка, аларга зыян китерү, жимерелү яки юкка чыгару куркынычы тудыручы жир эшләре башкару;;

- гамэлдәге корылмаларга, коммуникацияләргә, яшел үсентеләргә һәм төзекләндерү элементларына зыян китерү;
- Материалларны эш урынына рөхсәттә билгеләнгән эш башлану срогыннан алдарак китерергә;
- турыдан-туры урам һәм юлларның йөрү өлешендә эремә һәм бетонэзерләргә;
- коелардан, траншеялардан һәм котлованнардан газоннарга, яшел үсентеләр территориясеннән, тротуарлардан һәм урамнарның һәм юлларның машиналар йөри торган өлешеннән су сибәргә;
- урамнар, юллар, тротуарлар, газоннарда Жир һәм төзелеш чүп-чарын эшләр тәмамланганнан соң калдыру;
- төзелеш материалларын туплау өчен артык (рөхсәттә билгеләнмәгән) мәйданнарны биләп торырга, рөхсәттә билгеләнгән чикләргә чыккан территорияләрне киртәләргә;
- ишегалдына керү юлларын һәм керүләрне йөкләргә, Транспорт һәм жәяүлеләр хәрәкәтен бозарга;
- агачлар, куаклар, газоннар, юллар, урамнар, тротуарлар, эшләр башкару өчен бүлөп бирелмәгән территорияләрне Жир һәм төзелеш материаллары белән күмәргә.

Мәкалә 11. Сәүдә объектлары янындагы территорияне карап тотуга һәм төзекләндерүгә карата таләпләр

11.1. Ваклап сату объектларын рөхсәтсез урнаштыру тыела.

11.2. Жирлек территориясендә стационар булмаган сәүдә объектларын (хезмәт күрсәтү буенча стационар булмаган объектларны) муниципаль милектәге жир кишәрлекләрендә һәм дәүләт милке чикләнмәгән жир кишәрлекләрендә урнаштыру, стационар булмаган сәүдә объектын (хезмәт күрсәтү буенча стационар булмаган объект) урнаштыру тыела.

11.3. Стационар булмаган сәүдә объектын урнаштыру вакыты, шартлар, техник характеристикаларга карата таләпләр стационар булмаган сәүдә объектын урнаштыру рөхсәтендә яки стационар булмаган сәүдә объектын урнаштыруга (эксплуатацияләүгә) килешүдә билгеләнә.

11.4. Жир һәм төзелеш-монтаж эшләре таләп ителгән сәүдә объектлары өчен жир эшләрен башкаруга рөхсәт алу таләп ителә.

11.5. Сәүдә объектын демонтажлаганнан соң, мондый объектның милекчесе (кулланучы) якындагы территорияне төзекләндерергә бурычлы.

11.6. Төрле объектларны (манекеннар, чыдам меню һ.б.), мондый жир кишәрлекләренә милек хокукы рәвешләренә бәйсез рәвештә, сәүдә объектын янындагы жир кишәрлекләренә урнаштыру тыела.

11.7. Стационар булмаган сәүдә объектлары (хезмәт күрсәтү буенча стационар булмаган объектлар) хужалары якындагы территориянең тиешле санитар-техник торышын тәэмин итәләр.

11.8. Стационар сәүдә объектларын оештыру, санитар нормаларны һәм кагыйдәләренә, шулай ук әлегә Кагыйдәләренә таләпләрен үтәп, бердәм тәртиптә рөхсәт ителә.

Мәкалә.12. Калдыкларны жыю һәм чыгаруны оештыруда катнашу

12.1. Жирлек территориясендә каты коммуналь калдыкларны жыю (шул исәптән аерым) буенча эшчәнлекне оештыру гамәлдәге законнар һәм әлеге Кагыйдәләр нигезендә гамәлгә ашырыла.

12.2. Барлык төр калдыкларны жыю, жыю һәм чыгару калдыкларның хужалары тарафыннан калдыкларны жыю һәм ташу эшчәнлеген гамәлгә ашыручы индивидуаль эшмәкәр белән төзелгән каты коммуналь калдыклар белән эш итү буенча хезмәт күрсәтүгә гамәлдәге законнарда каралган шартнамәләр нигезендә оештырыла.

12.3. Калдыкларны чыгару гамәлдәге законнар нигезендә урнаштырылган урнаштыру объектларына башкарыла.

12.4. Калдыкларны жыю графиклары калдыкларны чыгаруның уңайлылыгын тәэмин итәргә тиеш.

Мәкалә.13. Халыкның аз хәрәкәтләнүче төркемнәре өчен торак мохитеннән файдалану мөмкинлегенә карата аерым таләпләр

13.1. Торак тирәлеген, урамнарны һәм юлларны төзекләндерү объектларын, мәдәни-көн күреш хезмәте күрсәтү объектларын проектлаганда торак пунктларның өлкән кешеләр һәм инвалидлар өчен уңайлы булуын, әлеге объектларны гамәлдәге закон нормалары нигезендә өлкән яшьтәге затларны һәм инвалидларны йөртүгә ярдәм итүче элементлар һәм техник чаралар белән тәэмин итүне күздә тотарга киңәш ителә.

13.2. Өлкән яшьтәге кешеләргә һәм инвалидларны йөртүгә ярдәм итә торган техник чараларны һәм җайланмаларны проектлау, төзү, урнаштыру, расланган проект документларына туры китереп, яңа төзелештә заказчы тарафыннан гамәлгә ашырылырга киңәш ителә.

Мәкалә.14. Ижтимагый катнашуны оештыру принциплары

14.1. Ижтимагый катнашуның барлык формалары барлык кызыксынучы якларны тулысынча җәлеп итүгә, аларның чын мәнфәгатьләрен һәм кыйммәтләрен ачыклауга, теләсә нинди үзгәрешләргә проектлауда чагылдыруга, проектларны тормышка ашыру максатларына һәм планнарына ирешүгә, территорияне үстерү стратегиясен гамәлгә ашыручы барлык субъектларны бергә туплауга һәм берләштерүгә юнәлдерелгән.

14.2. Территорияне төзекләндерү проектлары буенча ачык фикер алышуны проект бурычларын формалаштыру этабында һәм проектлаштыруның һәр этабы нәтижеләре буенча оештырырга киңәш ителә.

14.3. Территорияне төзекләндерү һәм үстерүгә кагылышлы барлык карарлар, жирлек халкының фикерен исәпкә алып, ачыктан-ачык кабул ителергә тиеш.

14.4. Халыкка һәм башка тормыш субъектларына төзекләндерү һәм әйләнә-тирә мохитне комплекслы үстерү өлкәсендәге бурычлар һәм проектлар турында мәгълүмат җиткерү һәм мәгълүмат алу дәрәжәсен арттыру өчен әлеге юнәлешләр буенча барлык мәгълүмат Биектау муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырыла.

14.5. Комплекслы төзекләндерү проектларын тормышка ашыру һәм карарлар кабул итү процессында гражданның катнашу өчен ижтимагый катнашуның түбәндәге формалары булырга мөмкин:

- территорияне үстерү буенча максатларны һәм бурычларны уртақ билгеләү, әйләнә-тирә мохит проблемаларын һәм потенциалларын инвентаризацияләү;
- сайлап алынган территориядә активлыкларның, функциональ зоналарның һәм

аларның үзара урнашуын билгеләү;

- жиһазлар, капитал булмаган объектлар, кече архитектура формаларын, аларның функциональ билгеләнешен, тиешле габаритларны, стиль чишелешен, материалларны тикшерү һәм сайлау;

- территориянең функциональ зоналашуын исәпкә алып, типтагы катламнарны сайлап алу буенча консультацияләр;

- яшелләндерүнең күздә тотылган төрләре буенча консультацияләр;

- яктырту һәм яктырту жиһазларының фаразланган төрләре буенча консультацияләр;

- проектны эшләүдә катнашу, архитекторлар, проектлаучылар һәм башка профильле белгечләр белән карарлар буенча фикер алышу;

- проектлау процессында катнашучылар һәм булачак кулланучылар, шул исәптән жирле халык (олылар һәм балалар), эшмәкәрләр, күрше территорияләреннән милекчеләре һәм башка кызыксынган яклар белән проект карарларын килештерү.

14.6. Проектларны гамәлгә ашырганда, планлаштырыла торган үзгәрешләр һәм бу процесста катнашу мөмкинлекләре турында жәмәгатьчелеккә мәгълүмат житкерүне тәмин итәргә кирәк.

Мәкалә 15. Эчтәлек йорт хайваннары һәм кошлар

15.1. Йорт хайваннарын һәм кош-кортны тоту өченче затларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен бозмаска тиеш.

15.2. Йорт хайваннары хужалары үз питомецларының экскрементларын жыю һәм утильләштерүне мөстәкыйль башкаралар.

15.3. Авыл жирлегендә яшәүчеләр тарафыннан авыл хужалыгы хайваннары (сыерлар, сарык, кәжәләр, дунгызлар һәм башка) һәм кош-кортларын карап тоту шәхси торак йортлар территорияләрендә рөхсәт ителә.

15.4. Барлык продуктлы хайваннар (эре мөгезле терлек, кәжәләр, сарыклар, дунгызлар, атлар) биркования юлы белән мәжбүри рәвештә теркәлгә тиеш.

15.5. Йорт хайваннарын көтү урыннарында, хужасы күзәтүе астында яисә аның кушуы буенча, жирле үзидарә органының норматив-хокукый акты белән билгеләнә торган көтү урыннарында чыгарырга рөхсәт ителә.

15.6. Йорт хайваннарын урамда 7.00 сәгатътән 23.00 сәгатъкә кадәр йөртергә рөхсәт ителә. Башка вакытта урамда йөргәндә хужалар урамнарда һәм торак йортларның ишегалларында тынлыкны тәмин итү өчен чаралар күрергә тиеш.

15.7. Этләрне торак һәм изоляцияләнгән биналардан уртақ ишегалларына һәм урамга кыска поводкада һәм бордникта гына алып чыгарырга була, чөнки өч айга кадәр щенков кала.

15.8. Хужалар йорт хайваннары һәм ишегаллары, тротуарлар, урамнар, парклар, газоннар, балалар мәйданчыклары, скверлар, мәйданнар, шулай ук торак йортлар подъездлары белән пычрануга юл куймаска тиеш. Этләрне, мәчеләрне һәм башка вак хайваннарны урамда йөргән вакытта хужа үзе белән йорт хайваннарының табигый күнегүләрен тулысынча жыештыруны тәмин итүче кирәк-яраклар булырга тиеш, алар мәйданчыкларда чүп контейнерларына ташланырга тиеш.

15.9. Этне поводкадан урамда гына чыгарырга була. Булмаганда махсус билгеләнгән мәйданчыкларда жирле үзидарә органының норматив-хокукый акты белән билгеләнгән буш урыннарда, кабымлыкларда һәм башка урыннарда йөрү рөхсәт ителә.

15.10. Этләрне дрессировкалау бары тик яхшы койма белән әйләндереп алынган мәйданчыкларда яки жирлек территориясендә генә үткәрелергә мөмкин.

15.11. Йорт хайваннарын юллардан тәүлекнең якты вакытында гына узып китәргә кирәк, шул ук вакытта аларны юлның уң ягына мөмкин кадәр якынрак жибәрергә кирәк.

15.12. Йорт хайваннарын асфальт өслекле юлда грунт юлларыннан һәм сукмаклардан узып китү мөмкинлеге булганда алып бару тыела.

15.13. Йорт хайваннарын урамда калдырганда терлекләр хужалары яшел үсентеләрне бозудан һәм терлекләрне куып чыгаруга киткән чыгымнарны каплай.

15.14. Йорт кәжәләре йорт яны территорияләре эчендә яки көтүлекләрдә хужалар күзәтүе астында гына асралырга тиеш.

15.15. Рөхсәт ителми:

1) хайваннарны балалар мәйданчыкларына, мәктәп, балалар бакчалары территорияләренә, ашханәләргә, сырхауханәләргә, азык-төлек кибетләренә юл куярга;;

2) йорт хайваннарын пляжларда йөртү һәм аларны сулыкларда коену;

3) тыю язуы булган очракта, учреждениеләргә хайваннарга юл куярга;

4) торак пунктлар территориясендә озата бармыйча гына хайваннар һәм кошлар чыгару;

5) исерек хәлдә булган затларга, шулай ук ундүрт яшькә житмәгән затларга хайваннарны урамда йөртү;

б) йорт хайваннарын һәм кошларны балконнарда, лоджияләрдә, гомуми файдаланудагы урыннарда (чиктәш фатир коридорларында, баскыч күзәнәкләрендә, чарлақларда, подвалларда һәм башка ярдәмче биналарда даими тоту.;

7) махсус чаралар (күргәзмәләр һ.б.) үткәрү урыннарыннан тыш, йорт хайваннарының жирлекләр территорияләрендә булуы.

15.16. Йорт хайваннары һәм кош-корт хужалары бурычлы:

1) хужалык һәм ветеринария чараларын гамәлгә ашырырга, тәмин итүче терлекләрнең котыру белән чирләвенәң соңгы очрагынан соң ике ай узуы, эпизоотиягә каршы һәм профилактик чаралар уздырылу белән бәйле рәвештә, Татарстан Республикасы Президентының № УП-975 карары белән Татарстан Республикасының түбәндәге аерым территорияләрендә терлекләр котыру авырулы булганга иминлексезлеге сәбәпле кертелгән карантинны бетерергә;;

2) хайваннарның урнашу урынын даими контрольдә тотарга;;

3) хайваннар авырганда һәм алар үлгән очракта, шулай ук үз-үзләрен гадәти булмаган тотканда кичекмәстән ветеринария учреждениеләре белгечләренә хәбәр итәргә. Алар килеп житкәнче, изолировать хайваннар белән билгеләре авырулар;

4) ветеринария белгечләре таләбе буенча хайваннарны карау, диагностика тикшеренүләре, саклау прививкалары һәм дөвалау-профилактик эшкәртүләр өчен

бирергә.

15.17. Үлгән терлекне күмү махсус билгеләнгән урында махсулаштырылган оешма тарафыннан башкарыла.

15.18. Үз территорияләрендә караылчы этләре булган оешмалар бурычлы:

- 1) теркәргә эт гомуми нигезләрдә;
- 2) асрага эт ныклы бәйдә;
- 3) килүчеләрнең хайваннар янына керү мөмкинлеген төшереп калдырырга;
- 4) этләргә яхшы әйләндерелгән территориядә яки гомуми файдаланудагы территориядән читкә кәргәндә кисәтү язуы булган очракта гына төшереп калдырырга.

15.19. Жәмәгать урыннарында булган, озата баручы затлардан башка күзәтүчәсез хайваннар тотылырга тиеш.

15.20. Сукбай хайваннарны аулаган махсус предприятие яки жирле үзидәрә органнары белән төзелгән килешү нигезендә башкарыла ала.

15.21. Сукбай хайваннарны тоту чараларын гамәлгә ашыру хайваннарга каратагуманлы мөнәсәбәт һәм ижтимагый эхлак нормаларын үтәү принципларына нигезләнә.

15.22. Рөхсәт ителми:

1) тиешле карардан башка, шәхси йортлар территориясеннән һәм фатирлардан малларны тартып алырга.;

2) этләргә кибет, даруханәләр, коммуналь хезмәт күрсәтү предприятиеләре һ. б. янында бәйдән төшерергә.;

3) ветеринария органнары рекомендациясеннән башка, приманкалар һәм башка тоту чараларын кулланырга.

Мәкалә 16. Жирләү урыннарын карап тоту

16.1. Жирләү урыннарын этик, санитар һәм экологик таләпләр нигезендә карап тоту федераль законнар һәм муниципаль хокукый акт белән билгеләнгән жирләү урыннарын карап тоту кагыйдәләре нигезендә гамәлгә ашырыла.

16.2. Жирләү урыннарын санитар тоту дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләргә сатып алу өлкәсендә контракт системасы турында 2013 елның 5 апрелендәге 44-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән тәртиптә заказчы тарафыннан гамәлгә ашырыла (алга таба - сатып алу). Сатып алу провайдерны (подрядчыны, башкаручыны) билгеләүдән башлана һәм контракт якларының йөкләмәләрен үтәү белән тәмамлана. Федераль закон нигезендә сатып алуларны гамәлгә ашыру турында белдерү урнаштыру яки тәминатчыны (подрядчыны, башкаручыны) билгеләүдә катнашырга чакыру жибәрү каралмаган булса, сатып алу контракт төзүдән башлана һәм яклар тарафыннан йөкләмәләргә үтәү белән тәмамлана;

16.3. Жирләү урыннарын карап тотуга карата таләпләр:

16.3.1. зиратлардагы жәмәгать бәдрәфләргә чиста һәм төзек хәлдә булырга тиеш. Урны территорияләрендә жәмәгать бәдрәфләргә булырга тиеш чистартылган;

16.3.2. зираттагы чүп-чар контейнерлары һәм чүп савытлары чистартылырга тиеш. Калдыклар тупланган очракта, 3 көнгә кимендә бер тапкыр чыгарылыргатиеш;

16.3.3. агач утыртмаларының авария хәлендә булуы да рөхсәт ителми. Авария

хәлендәге агач үсентеләре ачыкланган мизгелдән бер тәүлек эчендә сүтелергә тиеш;

16.3.4. шәхесләре куелмаган каберләр яки үлгәннәрнең каберләре пычрактан һәм чүп-чардан чистартылырга, холмик һәм кабер белән жиһазландырылырга тиеш.

16.4. Кышкы чорда жирләү урыннарын карап тоту үзенчәлекләре:

16.4.1. зиратларның үзәк юллары, керү юллары, тротуарлар киңәйтелергә һәм кардан чистартылырга тиеш. Боз катламнары булмаган килеш тигез кар өеме булу рөхсәт ителә;

16.4.2. үзәк юллар, керү юллары, тротуарлар бозлавыкка каршы материаллар белән эшкәртелергә тиеш. Юл һәм тротуарларның машиналар йөрү өлешен карявудан соң ук эшкәртү башланырга тиеш;

16.4.3. иң беренче чиратта кар чыгару, боз өю һәм Үзәк һәм керү юлларыннан кар-боз муниципаль берәмлекләрен бетерү зарур;

16.4.4. жәяүлеләр жирләү урыннарында бозлавыкка каршы материаллар куллану, юллардан чистартылган кар һәм бозны каберләргә, газоннарга, куакларга туплау рөхсәт ителми.

16.5. Жәйге чорда жирләү урыннарын карап тоту үзенчәлекләре:

16.5.1. үзәк юллар, керү юллары, тротуарлар, каберләр арасындагы юллар һәм жирләү урыннарында башка территорияләр төрле пычрактан чистартылырга тиеш;

16.5.2. яшел үсентеләрне санитар кисү, агач-куак үсемлекләрен чүп-чардан арындыру чаралары ел саен үткәренергә тиеш.

16.6. Күмелү урынын, кабер өстендәге корылманы (хачлар, һәйкәлләр, плитәләр, склепалар һ.б.) карау, чәчәкләр һәм декоратив куаклар утырту, аны Колумбиядә карау ире(ай), туганнары, вафат булган затның законлы вәкиле яки мәжбүри санитар таләпләрне үтәп башка зат тарафыннан башкарыла.

Мәкалә 17. Кагыйдәләрнең үтәлешен контрольдә тоту

17.1. Физик һәм юридик затлар, вазыйфаи затлар жирлек территориясен төзекләндерү буенча әлеге Кагыйдәләрдә билгеләнгән таләпләрнең үтәлешен тәэмин итәргә тиеш.

17.2. Әлеге кагыйдәләрне бозу административ хокук бозулар турында Татарстан Республикасы кодексы (федераль законнарда һәм Россия Федерациясенең башка норматив хокукый актларында каралган нормаларны һәм кагыйдәләрне үз эченә алган әлеге Кагыйдәләрнең нигезләмәләренән тыш) нигезендә җаваплылыкка китерә.

17.3. Төзекләндерү өлкәсендәге законнар һәм муниципаль хокукый актлар таләпләрен үтәмәгән яки тиешенчә үтәмәгән өчен җаваплылыкка тарту зат күрсәтелгән таләпләрне үтәүдән һәм жибәрелгән житешсезлекләренә бетерүдән азат итми.

ТӘРТИП

Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Олы Битаман авыл жирлеге гражданның Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Олы Битаман авыл жирлеге территориясен төзеклөндерү кагыйдәләре проекты һәм тикшерелә торган проект буенча тәкъдимнәргә исәпкә алу буенча фикер алышуда катнашуы

1. Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Олы Битаман авыл жирлеге Советының «Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Олы Битаман авыл жирлеге территориясен төзеклөндерү кагыйдәләрен раслау турында» карары проекты буенча гражданның тәкъдимнәре:

1.1. территорияне төзеклөндерү кагыйдәләре проекты буенча тәкъдимнәр һәм искәртмәләргә карау буенча махсус комиссия рәисе тарафыннан, ә аның булмаганда - комиссия әгъзаларының берсе тарафыннан язмача кабул ителә.

1.2. территорияләргә төзеклөндерү кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү буенча гражданның тәкъдимнәргә территорияне төзеклөндерү кагыйдәләренә кертелгән үзгәрешләр һәм өстәмәләр текстында булырга, гражданин тарафыннан, аның ф.и. о., яшәү урыны күрсәтелгән булырга тиеш.

1.3. Олы Битаман авыл жирлеге Советының «Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Олы Битаман авыл жирлеге территориясен төзеклөндерү кагыйдәләрен раслау турында» гы карары проекты буенча тәкъдимнәр һәм искәртмәләр керткән гражданның текстны махсус комиссия рәисе яисә комиссия әгъзасы имзалаган язма раслау бирелә.

Махсус комиссия тарафыннан Олы Битаман авыл жирлеге Советының «Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Олы Битаман авыл жирлеге территориясен төзеклөндерү кагыйдәләрен раслау турында» гы карары проекты буенча тәкъдимнәр һәм искәртмәләр алынган очракта, почта аша, адресатка почта аша тәкъдимнәр алу турында хәбәр ителә.

Олы Битаман авыл жирлеге Советының «Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Олы Битаман авыл жирлеге территориясен төзеклөндерү кагыйдәләрен раслау турында» гы карары проекты буенча тәкъдимнәр һәм искәртмәләр кертелгән очракта, махсус комиссия рәисе, яисә махсус комиссия әгъзасы телефон аша кисәтүләр һәм тәкъдимнәр алу турында гражданның раслый. Шулай ук вакытта гражданның Ф.и. о. һәм аның яшәү урыны теркәлгән.

Олы Битаман авыл жирлеге Советының «Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Олы Битаман авыл жирлеге территориясен төзеклөндерү кагыйдәләрен раслау турында» гы карары проекты буенча гражданның барлык тәкъдимнәргә һәм искәртмәләргә махсус журналда (прошито һәм провумерированном) теркәлә, аның кушымтасына гражданның кәгазьдәгә тәкъдимнәргә һәм искәртмәләргә, шулай ук тәкъдимнәр һәм искәртмәләр кабул итүче зат тарафыннан расланган телефон

шалтыратуларының язмалары керә.

Олы Битаман авыл жирлеге Советының «Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Олы Битаман авыл жирлеге территориясен төзекләндерү кагыйдәләрен раслау турында» гы карары проекты буенча тәкъдимнәр һәм искәртмәләр Олы Битаман авыл жирлеге советында түбәндәге адрес буенча кабул ителә: 422725, Татарстан Республикасы, Биектау районы, Олы Битаман авылы, Мәскәү урамы, 2, тел. 62-8-47, һәр көнне, шимбә һәм якшәмбедән тыш, 8.00-16.00 сәгатькә кадәр, «___» _____ 2017 г.